

**Найбільш поширені питання,
що виникають у суб'єктів декларування під час подання декларацій осіб,
уповноважених на виконання функцій держави і місцевого
самоврядування**

1. Як отримати електронний цифровий підпис суб'єкту декларування, що припинив діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування?

Питання відсутності працюючого ключа електронного цифрового підпису вирішуються виключно суб'єктом декларування шляхом звернення до відповідного акредитованого центру сертифікації ключів. Додаткову інформацію щодо переліку та місцезнаходження зазначених центрів, порядку отримання електронного цифрового підпису можна отримати на сторінці Центрального засвідчувального органу Міністерства юстиції України: <http://czo.gov.ua>.

2. Хто належить до членів сім'ї суб'єкта декларування?

Відповідно до статті 1 Закону, членами сім'ї суб'єкта декларування вважаються:

1) особа, яка перебуває у шлюбі із суб'єктом декларування (чоловік/дружина), незалежно від їх спільного проживання. Це означає, що членом сім'ї суб'єкта декларування є його подружжя (дружина або чоловік), якщо шлюб між ними офіційно не розірвано (навіть якщо особи спільно не проживають, не пов'язані спільним побутом тощо);

2) у разі наявності сукупності таких ознак як спільне проживання, пов'язаність спільним побутом та наявність взаємних прав та обов'язків (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних) із суб'єктом декларування, членами його сім'ї є також його:

діти, у тому числі повнолітні;

батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням;

будь-які інші особи, у тому числі особи, які спільно проживають із суб'єктом декларування, але не перебувають з ним у шлюбі.

Усі інші особи, за відсутності хоча б однієї із вищевказаних ознак для цілей декларування не вважаються членами сім'ї суб'єкта декларування (наприклад, особи, які за відсутності вказаних ознак спільно орендують (користуються) житлом, проживаючи в одній квартирі, кімнаті у гуртожитку, готелі тощо).

Слід також звернути увагу на те, що в декларацію включається інформація про членів сім'ї станом на останній день звітного періоду. Наприклад, якщо упродовж звітного періоду – незалежно від тривалості – особа спільно проживала із суб'єктом декларування, була пов'язана з ним спільним побутом та мала взаємні права та обов'язки, але таке спільне проживання було припинено станом на останній день звітного періоду

(наприклад, 31 грудня для щорічної декларації), то особа не вважається членом сім'ї суб'єкта декларування й інформація про неї в декларації не відображається.

3. Помилка при реєстрації користувача Реєстру. Не приходять підтвердження. Невірно вказано e-mail. Що робити?

Користувачу необхідно засобами електронної пошти звернутись до служби технічної допомоги Національного агентства на електронну адресу: support@nazk.gov.ua для отримання необхідної допомоги.

4. Декларанту невідомі окремі відомості щодо майна або окремі відомості щодо майна не існують, що робити?

Система подання та оприлюднення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування передбачає:

- у разі якщо декларанту невідомі окремі відомості щодо майна застосовувати кнопку «Не відомо», яка з'являється при встановленні курсору в поле, що заповнюється;

- у разі якщо окремі відомості щодо майна відсутні застосовувати кнопку «Не застосовується», яка з'являється при встановленні курсору в поле, що заповнюється.

5. Чи належать до доходу суб'єкта декларування компенсаційні кошти?

У розумінні пункту 7 частини першої статті 45 Закону доходи включають: заробітну плату (грошове забезпечення), отриману як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом, гонорари та інші виплати згідно з цивільно-правовими правочинами, дохід від здійснення підприємницької або незалежної професійної діяльності, дохід від надання майна в оренду, дивіденди, проценти, роялті, страхові виплати, благодійну допомогу, пенсію, спадщину, доходи від відчуження цінних паперів та корпоративних прав, подарунки та інші доходи.

Під заробітною платою розуміється основна заробітна плата, а також будь-які заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) особі у зв'язку з відносинами трудового найму.

6. Чи подають особи, які припиняють діяльність у державному органі, у зв'язку з переведенням до іншого органу, декларацію, передбачену абзацом першим частини другої статті 50 Закону?

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) суб'єктами декларування є особи, зазначені у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до цього Закону.

Згідно з підпунктом «в» пункту 1 частини першої статті 3 Закону суб'єктами, на яких поширюється дія цього Закону, є *державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування*.

Відповідно до частини другої статті 45 Закону *особи, зазначені у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону, які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларація), за період, не охоплений раніше поданими деклараціями*.

Із зазначеного вбачається, що у разі призначення особи на посаду до іншого державного органу/органу місцевого самоврядування шляхом переведення, подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування не потрібно, оскільки переведена особа звільнилася, але не припинила діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування в державному органі/органі місцевого самоврядування в якому працювала.

7. Як подати виправлену декларацію?

Відповідно до частини четвертої статті 45 Закону, упродовж семи днів після подання декларації суб'єкт декларування має право подати виправлену декларацію.

Реалізація зазначеного права здійснюється суб'єктом декларування шляхом входження до свого персонального кабінету у Реєстрі та натискання, розміщеної навпроти первинної декларації, клавіші на, якій вказано період протягом, якого особа може подати виправлену декларацію.

Таке право може бути здійснене суб'єктом декларування тільки один раз.

8. Хто з посадових (службових) осіб що працюють в сфері культури підпадає під виключення частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції»?

Статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) визначено, що суб'єктами декларування є, зокрема, особи, зазначені в підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону, а саме посадові особи юридичних осіб публічного права, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і на яких поширюється дія окремих положень Закону, у тому числі щодо фінансового контролю.

Юридичні особи публічного права – це підприємства, установи та організації, які утворені розпорядчими актами Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування (статті 2, 81, 87 Цивільного кодексу України).

Згідно із пунктом 3 «Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю», затвердженого рішенням Національного агентства з питань

запобігання корупції від 11 серпня 2016 року № 3 із змінами, у цілях визначення суб'єктів, на яких поширюється дія Закону, під «посадовими особами юридичних осіб публічного права» (відповідно до підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону) слід розуміти працівників юридичних осіб публічного права, які наділені посадовими повноваженнями здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції.

Водночас відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону дія розділу VII «Фінансовий контроль» цього Закону не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері, зокрема, культури.

Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» заклад культури – юридична особа, основною діяльністю якої є діяльність у сфері культури, або структурний підрозділ юридичної особи, функції якого полягають у провадженні діяльності у сфері культури.

Відповідно до частини третьої статті 9 Закону України «Про культуру» в Україні гарантується можливість утворення різних за формою власності та видами діяльності у сфері культури закладів культури-театрів, концертних організацій, філармоній, культурних центрів, продюсерських агентств, професійних мистецьких колективів, кіностудій, кіно-, відеопрокатних закладів, видавництв, музеїв, архівів, заповідників, художніх галерей (виставок), бібліотек, клубних закладів, навчальних закладів культури і мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання) та студій, кінотеатрів, цирків, парків культури та відпочинку, архітектурних, дизайнерських, рекламних, реставраційних центрів і майстерень тощо.

Вказана норма кореспондується зі змістом статті 19 Закону України «Про культуру», якою зокрема визначено, що заклади культури різних організаційно-правових форм господарювання і власності створюються і провадять діяльність відповідно до законодавства. Заклади культури провадять діяльність за видами, визначеними частиною першою статті 12 цього закону, відповідно до цілей, передбачених їх статутами (положеннями). Основним видом діяльності закладу культури є діяльність у сфері культури, передбачена статтею 12 цього закону. Заклади культури можуть одночасно з основною діяльністю провадити іншу господарську діяльність і одержувати від неї доходи, якщо інше не встановлено законом і така діяльність відповідає меті, з якою вони створені.

До діяльності у сфері культури (культурна діяльність), згідно з пунктом 4 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру», належить творча, господарська, наукова, бібліотечна, інформаційна, музейна, освітня, культурно-дозвілєва та розважальна діяльність, спрямована на створення, тиражування, розповсюдження, демонстрування, популяризацію, збереження і використання культурних благ та культурних цінностей для задоволення культурних потреб громадян.

Статтею 12 Закону України «Про культуру» передбачено, що до основних видів діяльності у сфері культури належать створення, виконання, тиражування, розповсюдження, демонстрування (публічний показ і публічне сповіщення) та популяризація творів літератури і мистецтва; створення, збереження, охорона, використання та популяризація національного культурного надбання; проведення наукових досліджень у сфері культури, літературна і художня критика, кінокритика; організація відпочинку і дозвілля громадян. Суб'єктами діяльності у сфері культури (юридичні особи, що провадять культурну діяльність) є, зокрема, заклади культури, а також підприємства, установи та організації всіх форм власності, статуту (положення) яких передбачають провадження діяльності у сфері культури.

Статтею 89 Цивільного кодексу України визначено, що юридична особа підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законом. Дані державної реєстрації включаються до єдиного державного реєстру, відкритого для загального ознайомлення. До єдиного державного реєстру вносяться відомості про організаційно-правову форму юридичної особи, її найменування, місцезнаходження, органи управління, філії та представництва, а також інші відомості, встановлені законом.

Згідно з частиною другою статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань містяться, зокрема, такі відомості про юридичну особу, крім державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб: найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності), організаційно-правова форма, види діяльності, вид установчого документа (установчий акт, статут, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо).

З урахуванням наведеного, дія розділу VII «Фінансовий контроль» Закону України «Про запобігання корупції» не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій (різних організаційно-правових форм), які є юридичними особами публічного права та здійснюють основну діяльність у сфері культури, що підтверджується установчими документами такої юридичної особи та відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

При цьому слід зазначити, що посадові (службові) особи юридичних осіб публічного права, які здійснюють основну діяльність у сфері культури, які є державними органами чи органами місцевого самоврядування, повинні подавати декларації згідно з підпунктами «в», «и» пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

9. Хто з посадових (службових) осіб що працюють в сфері науки підпадає під виключення частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції»?

Статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) визначено, що суб'єктами декларування є, зокрема, особи, зазначені в підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону, а саме посадові особи юридичних осіб публічного права, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і на яких поширюється дія окремих положень Закону, у тому числі щодо фінансового контролю.

Юридичні особи публічного права – це підприємства, установи та організації, які утворені розпорядчими актами Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування (статті 2, 81, 87 Цивільного кодексу України).

Згідно із пунктом 3 «Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю», затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 11 серпня 2016 року № 3 (із змінами), у цілях визначення суб'єктів, на яких поширюється дія Закону під «посадовими особами юридичних осіб публічного права» (відповідно до підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону) слід розуміти працівників юридичних осіб публічного права, які наділені посадовими повноваженнями здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції.

Відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону дія розділу VII «Фінансовий контроль» цього Закону не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері, зокрема, науки (крім президентів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, перших віце-президентів, віце-президентів та головних учених секретарів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, інших членів Президії Національної академії наук України та президій національних галузевих академій наук, обраних загальними зборами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук відповідно, керівників науково-дослідних інститутів та інших наукових установ).

Згідно з пунктом 16 частини першої статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» наукова (науково-дослідна, науково-технологічна, науково-технічна, науково-практична) установа - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, утворена в установленому законодавством порядку, для якої наукова та (або) науково-технічна діяльність є **основною**.

В пункті 12 частини першої статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» визначено, що наукова діяльність - інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

Як передбачено в пункті 26 частини першої статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», науково-технічна діяльність - наукова діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань для розв'язання технологічних, інженерних, економічних, соціальних та гуманітарних проблем, основними видами якої є прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки

Відповідно до положень частини першої статті 7 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» в Україні гарантується можливість утворення різних за формою власності установ.

До основної діяльності наукових установ, згідно з пунктом 29 частини першої статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», належить проведення фундаментальних досліджень, прикладних наукових і науково-технічних (експериментальних) розробок, надання науково-технічних послуг, проведення наукової і науково-технічної експертизи, підготовка наукових кадрів, розвиток і збереження наукової інфраструктури.

Суб'єктами діяльності у сфері науки (юридичні особи, що провадять наукову і науково-технічну діяльність) є, зокрема, наукові установи всіх форм власності, статuti (положення) яких передбачають основну наукову та (або) науково-технічну діяльність.

Статтею 89 Цивільного кодексу України визначено, що юридична особа підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законом. Дані державної реєстрації включаються до єдиного державного реєстру, відкритого для загального ознайомлення. До єдиного державного реєстру вносяться відомості про організаційно-правову форму юридичної особи, її найменування, місцезнаходження, органи управління, філії та представництва, а також інші відомості, встановлені законом.

Згідно з частиною другою статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань містяться, зокрема, такі відомості про юридичну особу, крім державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб: найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності), організаційно-правова форма, види діяльності, вид установчого документа (установчий акт, статут, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо).

З урахуванням наведеного, дія розділу VII «Фінансовий контроль» Закону України «Про запобігання корупції» не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій (різних організаційно-правових форм), які є юридичними особами публічного права та здійснюють **основну** діяльність у сфері науки, що підтверджується установчими документами такої юридичної особи та відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

При цьому слід зазначити, що посадові (службові) особи юридичних осіб публічного права, які здійснюють основну діяльність у сфері науки, які є державними органами чи органами місцевого самоврядування, повинні подавати декларації згідно з підпунктами «в», «и» пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Водночас відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» дія розділу VII Фінансовий контроль Закону поширюється на президентів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, перших віце-президентів, віце-президентів та головних учених секретарів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, інших членів Президії Національної академії наук України та президій національних галузевих академій наук, обраних загальними зборами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук відповідно, керівників науково-дослідних інститутів та інших наукових установ.

10. Хто з посадових (службових) осіб що працюють в сфері освіти підпадає під виключення частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції»?

Законом України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) визначено, що суб'єктами декларування є, зокрема, особи, зазначені в підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону, а саме посадові особи юридичних осіб публічного права, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і на яких поширюється дія окремих положень Закону, у тому числі щодо фінансового контролю.

Юридичні особи публічного права – це підприємства, установи та організації, які утворені розпорядчими актами Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування (статті 2, 81, 87 Цивільного кодексу України).

Згідно із пунктом 3 «Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю», затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 11 серпня 2016 року № 3 (із змінами), у цілях визначення суб'єктів, на яких поширюється дія Закону, під «посадовими особами юридичних осіб публічного права» (відповідно до підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону) слід розуміти працівників юридичних осіб публічного права, які наділені посадовими повноваженнями здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції.

Частиною п'ятою статті 45 Закону встановлено, що дія розділу VII «Фінансовий контроль» цього Закону не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері,

зокрема, освіти (крім керівників вищих навчальних закладів та їх заступників).

Відповідно до статті 28 Закону України «Про освіту» система освіти складається із навчальних закладів, наукових, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств, державних і місцевих органів управління освітою та самоврядування в галузі освіти.

Згідно зі статтею 29 Закону України «Про освіту» структура освіти включає: дошкільну освіту; загальну середню освіту; позашкільну освіту; професійно-технічну освіту; вищу освіту; післядипломну освіту.

Як зазначено в пункті шостому частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягає освітня діяльність закладів освіти.

Відповідно до статті 34 Закону України «Про освіту» дошкільними навчальними закладами є: дошкільні навчальні заклади (ясла); дошкільні навчальні заклади (ясла-садки); дошкільні навчальні заклади (дитячі садки); дошкільні навчальні заклади (ясла-садки) компенсуючого типу; будинки дитини; дошкільні навчальні заклади (дитячі будинки) інтернатного типу; дошкільні навчальні заклади (ясла-садки) сімейного типу; дошкільні навчальні заклади (ясла-садки) комбінованого типу; дошкільні навчальні заклади (центри розвитку дитини).

У статті 36 Закону України «Про освіту» зазначено, що основним видом середніх навчальних закладів є середня загальноосвітня школа трьох ступенів: перший - початкова школа, що забезпечує початкову загальну освіту, другий - основна школа, що забезпечує базову загальну середню освіту, третій - старша школа, що забезпечує повну загальну середню освіту.

Відповідно до статті 39 Закону України «Про освіту» до позашкільних навчальних закладів належать: палаци, будинки, центри, станції дитячої, юнацької творчості, учнівські та студентські клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, школи мистецтв, студії, початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади, бібліотеки, оздоровчі та інші заклади.

Згідно з статтею 41 Закону України «Про освіту», до професійно-технічних навчальних закладів належать: професійно-технічне училище відповідного профілю; професійне училище соціальної реабілітації; вище професійне училище; професійний лицей; професійний лицей відповідного профілю; професійно-художнє училище; художнє професійно-технічне училище; вище художнє професійно-технічне училище; училище-агрофірма; вище училище-агрофірма; училище-завод; центр професійно-технічної освіти; центр професійної освіти; навчально-виробничий центр; центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів; навчально-курсний комбінат; навчальний центр; інші типи навчальних закладів, що надають професійно-технічну освіту або здійснюють професійно-технічне навчання.

Як вбачається, з статті 43 Закону України «Про освіту» вищими навчальними закладами є: університет, академія, інститут, коледж.

Статтею 48 Закону України «Про освіту» визначено, що до закладів післядипломної освіти належать: академії, інститути (центри) підвищення кваліфікації, перепідготовки, вдосконалення, навчально-курсний комбінат; підрозділи вищих навчальних закладів (філіали, факультети, відділення та інші); професійно-технічні навчальні заклади; науково-методичні центри професійно-технічної освіти; відповідні підрозділи в організаціях та на підприємствах.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про освіту» навчальні заклади створюються органами державної виконавчої влади і органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, у тому числі релігійними організаціями, статути (положення) яких зареєстровано у встановленому законодавством порядку, громадянами відповідно до потреби громадян у мові навчання, соціально-економічних, національних, культурно-освітніх потреб у них за наявності необхідної матеріально-технічної, науково-методичної бази, педагогічних кадрів. Навчальний заклад набуває статусу юридичної особи з дня його державної реєстрації у порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб. Навчальні заклади діють на підставі власних статутів, затверджених: центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, стосовно навчальних закладів, що засновані на загальнодержавній власності і перебувають у його системі; центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади, засновані на загальнодержавній власності, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти; центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти стосовно вищих навчальних закладів, заснованих на інших формах власності; місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування стосовно державних навчальних закладів, що є комунальною власністю, і навчальних закладів (крім вищих навчальних закладів), заснованих на інших формах власності.

Статтею 89 Цивільного кодексу України визначено, що юридична особа підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законом. Дані державної реєстрації включаються до єдиного державного реєстру, відкритого для загального ознайомлення. До єдиного державного реєстру вносяться відомості про організаційно-правову форму юридичної особи, її найменування, місцезнаходження, органи управління, філії та представництва, а також інші відомості, встановлені законом.

Згідно з частиною другою статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань містяться, зокрема, такі відомості про юридичну особу, крім державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб: найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності), організаційно-правова форма, види діяльності, вид

установчого документа (установчий акт, статут, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо).

З урахуванням наведеного, дія розділу VII «Фінансовий контроль» Закону України «Про запобігання корупції» не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій, які є юридичними особами публічного права та здійснюють основну діяльність у сфері освіти, що підтверджується установчими документами такої юридичної особи та відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку.

При цьому слід зазначити, що посадові (службові) особи юридичних осіб публічного права, які здійснюють основну діяльність у сфері освіти, які є державними органами чи органами місцевого самоврядування, повинні подавати декларації згідно з підпунктами «в», «и» пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Водночас, відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» дія розділу VII «Фінансовий контроль» Закону поширюється на керівників вищих навчальних закладів та їх заступників. Згідно зі статтею 34 Закону України «Про вищу освіту», керівником вищого навчального закладу є його ректор, президент, начальник, директор тощо відповідно до статуту вищого навчального закладу.

11. Хто з посадових (службових) осіб що працюють в сфері охорони здоров'я підпадає під виключення частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції»?

Статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) визначено, що суб'єктами декларування є, зокрема, особи, зазначені в підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону, а саме посадові особи юридичних осіб публічного права, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і на яких поширюється дія окремих положень Закону, у тому числі щодо фінансового контролю.

Юридичні особи публічного права – це підприємства, установи та організації, які утворені розпорядчими актами Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування (статті 2, 81, 87 Цивільного кодексу України).

Згідно із пунктом 3 «Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю», затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 11 серпня 2016 року № 3 (із змінами), у цілях визначення суб'єктів, на яких поширюється дія Закону під «посадовими особами юридичних осіб публічного права» (відповідно до підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону) слід розуміти працівників юридичних осіб публічного права, які наділені посадовими повноваженнями

здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції.

Відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону дія розділу VII «Фінансовий контроль» цього Закону не поширюється з на посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері, зокрема, охорони здоров'я (крім керівників закладів охорони здоров'я центрального, обласного, районного, міського (міст обласного значення, міст Києва та Севастополя) рівня).

Згідно з абзацом третім статті 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» заклад охорони здоров'я - юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, основним завданням яких є забезпечення медичного обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників.

В абзаці п'ятому статті 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначено, що медичне обслуговування - діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я, що не обов'язково обмежується медичною допомогою.

Відповідно до пункту п'ятнадцятого частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягає медична практика.

Як вбачається з абзацу третього пункту 4 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2016 року № 285, медична практика – це вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами - підприємцями з метою надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії.

Відповідно до частини шостої статті 16 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» заклад охорони здоров'я провадить свою діяльність на підставі статуту (положення), що затверджується власником закладу (уповноваженим ним органом).

Статтею 89 Цивільного кодексу України визначено, що юридична особа підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законом. Дані державної реєстрації включаються до єдиного державного реєстру, відкритого для загального ознайомлення. До єдиного державного реєстру вносяться відомості про організаційно-правову форму юридичної особи, її найменування, місцезнаходження, органи управління, філії та представництва, а також інші відомості, встановлені законом.

Згідно з частиною другою статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб -

підприємців та громадських формувань містяться, зокрема, такі відомості про юридичну особу, крім державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб: найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності), організаційно-правова форма, види діяльності, вид установчого документа (установчий акт, статут, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо).

З урахуванням наведеного, дія розділу VII «Фінансовий контроль» Закону України «Про запобігання корупції» не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій (різних організаційно-правових форм), які є юридичними особами публічного права та здійснюють основну діяльність у сфері охорони здоров'я, що підтверджується установчими документами такої юридичної особи та відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, а також ліцензією, одержаною в установленому законом порядку.

При цьому слід зазначити, що посадові (службові) особи юридичних осіб публічного права, які здійснюють основну діяльність у сфері охорони здоров'я, які є державними органами чи органами місцевого самоврядування, повинні подавати декларації згідно з підпунктами «в», «и» пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Водночас відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» дія розділу VII «Фінансовий контроль» Закону поширюється на керівників закладів охорони здоров'я центрального, обласного, районного, міського (міст обласного значення, міст Києва та Севастополя) рівня.

12. Чи відносяться працівники патронатної служби до суб'єктів декларації?

Під «посадовими та службовими особами інших державних органів» слід розуміти працівників державних органів, які здійснюють функції представників влади або обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій.

Відповідно до статті 92 Закону України "Про державну службу" до посад патронатної служби належать посади радників, помічників, уповноважених та прес-секретаря Президента України, працівників секретаріатів Голови Верховної Ради України, його Першого заступника та заступника, працівників патронатних служб Прем'єр-міністра України та інших членів Кабінету Міністрів України, помічників-консультантів народних депутатів України, помічників та наукових консультантів суддів Конституційного Суду України, помічників суддів, а також посади патронатних служб в інших державних органах.

Відповідно до частини другої статті 9 Закону України "Про державну службу" під час виконання своїх обов'язків державний службовець не зобов'язаний виконувати доручення працівників патронатної служби.

Наведене свідчить про відсутність обов'язковості виконання будь-яких доручень працівників патронатної служби. Відтак, працівники патронатної служби не здійснюють організаційно-розпорядчих функцій. Зазначене виключає можливість віднесення працівників патронатної служби до суб'єктів декларації, які вказані у підпункті «и» пункту 1 частини першої статті 3 Закону України "Про запобігання корупції".

Виняток становлять керівники патронатних служб, які можуть давати обов'язкові вказівки іншим працівникам патронатної служби. Тому, якщо до повноважень керівника патронатної служби належать організаційно-розпорядчі функції, він є посадовою особою державних органів, отже, є суб'єктом декларації, згідно зі статтею 45 Закону України "Про запобігання корупції".

13. Хто з посадових (службових) осіб що працюють в сфері соціального обслуговування підпадає під виключення частини п'ятої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції»?

Статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) визначено, що суб'єктами декларації є, зокрема, особи, зазначені в підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону, а саме посадові особи юридичних осіб публічного права, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і на яких поширюється дія окремих положень Закону, у тому числі щодо фінансового контролю.

Юридичні особи публічного права – це підприємства, установи та організації, які утворені розпорядчими актами Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування (статті 2, 81, 87 Цивільного кодексу України).

Згідно із пунктом 3 «Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю», затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 11 серпня 2016 року № 3 (із змінами), у цілях визначення суб'єктів, на яких поширюється дія Закону, під «посадовими особами юридичних осіб публічного права» (відповідно до підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону) слід розуміти працівників юридичних осіб публічного права, які наділені посадовими повноваженнями здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції.

Водночас відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону дія розділу VII «Фінансовий контроль» цього Закону не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері, зокрема, соціального обслуговування населення.

В абзаці 5 статті 1 Закону України «Про соціальні послуги» визначено, що соціальне обслуговування - система соціальних заходів, яка передбачає сприяння, підтримку і послуги, що надають соціальні служби окремим

особам чи групам населення для подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримки їх соціального статусу та повноцінної життєдіяльності.

При цьому, соціальні служби – це підприємства, установи та організації незалежно від форм власності і господарювання, а також громадяни, що надають соціальні послуги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги (абзац шостий статті 1 Закону України «Про соціальні послуги»).

Статтею 89 Цивільного кодексу України визначено, що юридична особа підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законом. Дані державної реєстрації включаються до єдиного державного реєстру, відкритого для загального ознайомлення. До єдиного державного реєстру вносяться відомості про організаційно-правову форму юридичної особи, її найменування, місцезнаходження, органи управління, філії та представництва, а також інші відомості, встановлені законом.

Згідно з частиною другою статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань містяться, зокрема, такі відомості про юридичну особу, крім державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб: найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності), організаційно-правова форма, види діяльності, вид установчого документа (установчий акт, статут, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо).

З урахуванням наведеного, дія розділу VII «Фінансовий контроль» Закону України «Про запобігання корупції» не поширюється на посадових осіб підприємств, установ та організацій (різних організаційно-правових форм), основна діяльність яких полягає в наданні соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, що підтверджується установчими документами таких підприємств, установ та організацій та відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

При цьому слід зазначити, що посадові (службові) особи юридичних осіб публічного права, які здійснюють основну діяльність у сфері соціального обслуговування, які є державними органами чи органами місцевого самоврядування повинні, подавати декларації згідно з підпунктом «в», «и» пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».